

SANDHEDEN OM

CRACK-

Kokain

sten

Freebase

Crack

Rygekokain

Base

drugfreeworld.org

HVORFOR HAR VI SKREVET DETTE HÆFTE

Der tales meget om stoffer verden over – på gaderne, i skolen, på internettet og på TV. Noget af det er sandt, noget er ikke.

Meget af det, du hører om stoffer, kommer fra dem, der sælger dem. Tidligere narkohandlere har tilstået, at de ville have sagt hvad som helst for at få andre til at købe deres stoffer.

Lad dig ikke narre. Du har brug for kendsgerninger, for at undgå at blive afhængig af stoffer, og til at hjælpe dine venner med at være stoffri. Det er grunden til, at vi har lavet dette hæfte – for din skyld.

Det er vigtigt for os at høre, hvad du synes om hæftet, så vi ser frem til at høre fra dig. Du kan også gå på nettet på nejtilstoffer.dk eller drugfreeworld.org og maile til os på info@nejtilstoffer.dk eller info@drugfreeworld.org

Hvad er Crack-Kokain?

Kokain findes i to former: Er stoffet i pulverform, kaldes det kokain og bliver for det meste sniffet. I krystalform kaldes det crack. Man får det i sammenpressede klodser eller krystaller i forskellig farve – fra gul til blegrosa eller hvid. Man varmer det op og ryger det.

Det kaldes crack, fordi det giver en lyd som noget, der knalder eller smælder, når det bliver opvarmet.

Crack er den form for kokain, der virker kraftigst. Det er også den mest risikable. Mellem 75 % og 100 % af stoffet er virksomt – den såkaldte renhed – hvilket er langt mere og derfor kraftigere virkende end almindelig kokain.

Når noget ryges, kommer det virksomme stof hurtigere op til hjernen, end hvis det kommer ind gennem maven eller huden. Så når crack ryges, bliver

man intenst og øjeblikkeligt ”høj”, men virkningen holder sig kun i 15 minutter.

Man bliver hurtigere afhængig, hvis stoffet ryges i stedet for at blive sniffet (suget ind gennem næsen). Man kan faktisk blive afhængig af crack allerede efter første gang, man prøver det.

Kokain er dyrt og har længe været betragtet som ”de riges stof”. Crack sælges derimod til priser, der er så lave, at selv teenagere har råd til det – i begyndelsen. Sandheden er, at når man først er afhængig, så bliver det meget hurtigt en dyr vane, fordi der skal større og større mængder til for at give den ønskede virkning.

Slangudtryk

Af de mange forskellige navne for crack-kokain, der findes i dag, er følgende de mest brugte:

- Rygekokain
  - Rock
  - Freebase
  - Base
  - Sten
  - Crack
  - Amerikanske navne:
  - Electric kool-aid
  - Fat bags
  - French fries
  - Glo
  - Gravel
  - Grit
  - Hail
  - Hard ball
  - Hard rock
  - Hotcakes
  - Ice cube
  - Jelly beans
  - Kryptonite
  - Nuggets
  - Paste
  - Piece
  - Prime time
  - Product
  - Raw
  - Rock(s)
  - Rock star
  - Rox/Roxanne
  - Scrabble
  - Sleet
  - Snow coke
  - Sugar block
  - Topo (spansk)
  - Tornado
  - Troop
-

**Jeg boede sammen med en crack-misbruger
i næsten et år. Jeg elskede ham af hele mit
hjerte, han var min kæreste, men jeg kunne
ikke holde det ud længere.**

**Jeg blev stoppet og undersøgt af politiet, de
lavede husundersøgelser kl. 6 om morgenen.
Min ex stjal uafbrudt og kunne ikke rive sig løs
fra sin pibe.**

**Jeg tror, crack er mere ondskabsfuldt end
heroin – én pibe kan være nok til, at man bliver
et koldt svin.” – Audrey**

Internationale statistikker

2007 blev 5.477 personer fundet skyldige ved de amerikanske domstole i kriminalitet, der havde forbindelse med crack-kokain. Mere end 95 % af disse lovovertrædere havde været involveret i salg af crack-kokain.

Situationen ser anderledes ud i Europa. Det Europæiske Center for Overvågning af Stoffer og Stofmisbrug har fundet, at misbrug af crack-kokain her mere er begrænset til minoritetsgrupper i de større byer, hvor der er en høj arbejdsløshedsprocent og lav levestandard. I 2006 rapporterede 20 europæiske lande, at antallet af crack-kokain misbrugere kun udgjorde 2 % af alle de stofmisbrugere, der kom på

afvænning, og de fleste af dem blev rapporteret fra England.

I 2007 viste en landsdækkende amerikansk undersøgelse, at 8,6 millioner amerikanere på 12 år og opefter havde prøvet crack. Blandt de 18 til 25-årige fortalte 6,9 % af de adspurgte, at de havde taget crack indenfor det seneste år. I 2007 viste en amerikansk fremtidsundersøgelse, at blandt gymnasieeleverne havde 3,2 % af 3.g'erne taget crack-kokain på et eller andet tidspunkt i deres liv.

I USA var crack-kokain det primære misbrugsstof for 178.475 personer, som blev indstillet til afvænning i 2006. De udgjorde 71 % af alle de misbrugere, der gik på afvænning pga. kokain det år.

CRACK-KOKAÏN OG KRIMINALITET

Honolulu, Hawaii, USA

Atlanta, Georgia

Crack er et totalt egoistisk stof. Det overtager ens liv. Det får fat i én med det samme, og det går stærkt. Den trang, det giver, er virkelig kraftig, og man ender med at bruge det oftere og oftere, fordi rusen er så kortvarig.” – Peter

Hvorfor er crack-kokain så vanedannende?

Crack-kokain er et af de ulovlige stoffer, der skaber den kraftigste psykologiske afhængighed. Det stimulerer centrale centre i hjernen, der giver følelsen af behag, og det giver en kunstig opstemthed af ekstrem styrke. Man udvikler meget hurtigere et tvangsmæssigt

misbrug af crack-kokain, når stoffet bliver røget i stedet for sniffet, fordi det hurtigt kommer ind i blodet. Man udvikler hurtigt høj tolerans (hvor meget man kan klare) over for crack-kokain, så man efterhånden ikke får det samme "kick", som man oprindeligt fik af samme mængde.

Jeg havde fået mig en
vane med at skulle
have for 12.000 kr.
crack-kokain om ugen,
og jeg var desperat
for at komme ud af de
lænker ...” – Jennifer

Virkningerne ved at tage crack-kokain

HVAD ER VIRKNINGERNE PÅ KORT SIGT?

Crack giver en kortvarig voldsom rus, og lige efter kan der komme det modsatte – en voldsom depression, nervøsitet og en trang til mere af stoffet. Folk, der bruger det tit, hverken sover eller spiser ordentligt. De kan opleve en stærkt forøget puls, vedvarende sitren i musklerne og krampetrækninger. Stoffet kan få folk til at føle sig paranoide,* vrede, fjendtlige og ængstelige – selv når de ikke er høje.

Det er ikke mængden af stoffet, man bruger, eller hvor tit man bruger det, der afgør, om man kommer ud for et hjerteanfald, et slagtilfælde, krampeanfald, eller om åndedrættet sætter ud. Og alle disse kan resultere i en pludselig død.

Ryger man crack, kan man også få alvorlige smerter i brystet, man kan få lungeskader og

* paranoid: mistænksom, mistroisk eller bange for andre mennesker.

begynde at bløde. Crack bliver tit blandet op med andre stoffer, som afgiver giftige dampe, når det brændes. Da røgen fra crack ikke beholder sin stimulerende virkning særlig længe, er crack-piber generelt meget korte. Derfor får man ofte sprækker i og brændvabler på læberne, hvilket går under navnet ”crack-læber”, fordi brugere har en meget varm pibe presset mod deres læber.

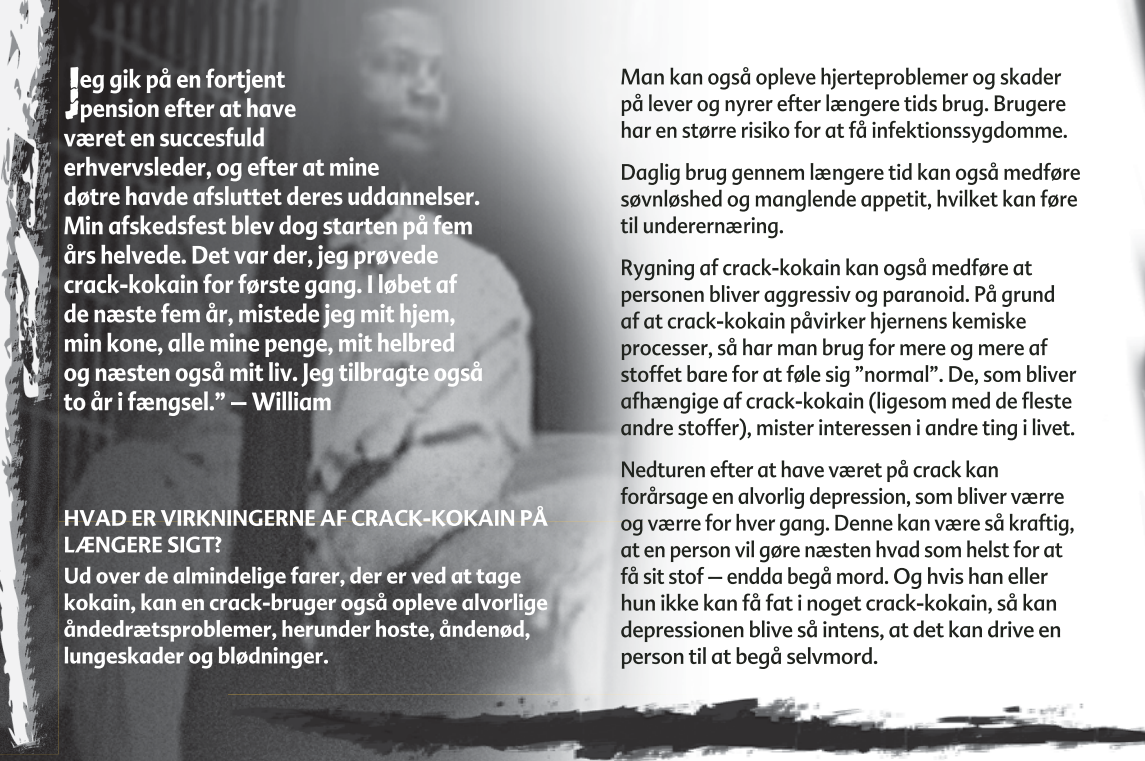
Det eneste, jeg havde i hovedet var crack-kokain. Hvis nogen tilbød mig noget af det, så sprang jeg til med det samme og tog det. Det er ligesom at fortælle en, der sulter, at der er brød, hvis han gider gå nogle kilometer...

For mig kom krisen, da jeg havde røget konstant i et par uger. En dag besluttede jeg simpelthen, at jeg havde fået nok – jeg kunne ikke holde det ud længere, så jeg forsøgte at begå selvmord.

Jeg er nødt til at give det en chance og slås ... Jeg håber mit overlevelsesinstinkt går i gang.”

– John

Jeg gik på en fortjent pension efter at have været en succesfuld erhvervsleder, og efter at mine døtre havde afsluttet deres uddannelser. Min afskedsfest blev dog starten på fem års helvede. Det var der, jeg prøvede crack-kokain for første gang. I løbet af de næste fem år, mistede jeg mit hjem, min kone, alle mine penge, mit helbred og næsten også mit liv. Jeg tilbragte også to år i fængsel.” – William

HVAD ER VIRKNINGERNE AF CRACK-KOKAIN PÅ LÆNGERE SIGT?

Ud over de almindelige farer, der er ved at tage kokain, kan en crack-bruger også opleve alvorlige åndedrætsproblemer, herunder hoste, åndenød, lungeskader og blødninger.

Man kan også opleve hjerteproblemer og skader på lever og nyrer efter længere tids brug. Brugere har en større risiko for at få infektionssygdomme.

Daglig brug gennem længere tid kan også medføre søvnløshed og manglende appetit, hvilket kan føre til underernæring.

Rygning af crack-kokain kan også medføre at personen bliver aggressiv og paranoid. På grund af at crack-kokain påvirker hjernens kemiske processer, så har man brug for mere og mere af stoffet bare for at føle sig ”normal”. De, som bliver afhængige af crack-kokain (ligesom med de fleste andre stoffer), mister interessen i andre ting i livet.

Nedturen efter at have været på crack kan forårsage en alvorlig depression, som bliver værre og værre for hver gang. Denne kan være så kraftig, at en person vil gøre næsten hvad som helst for at få sit stof – endda begå mord. Og hvis han eller hun ikke kan få fat i noget crack-kokain, så kan depressionen blive så intens, at det kan drive en person til at begå selvmord.

Fysiske og mentale bivirkninger

VIRKNINGER PÅ KORT SIGT

Fordi det bliver røget, er virkningen fra crack-kokain mere øjeblikkelig og mere intens end den fra pulver kokain.

- Ingen appetit
- Forhøjet puls, blodtryk og kropstemperatur
- Sammentrækning af de ydre blodkar
- Forøget vejrtrækning
- Udvidede pupiller
- Søvnforstyrrelser
- Kvalme
- Overreaktioner
- Mærkelig, uberegnelig og til tider voldelig opførsel
- Hallucinationer, overbegejstring, irritation
- Berørings-hallucinationer, der får en til at tro, at der kravler

insekter under huden

- Voldsom, kunstig opstemthed
- Angst og forfølgelsesvanvid
- Depression
- Voldsom trang til stoffet
- Panik og psykoser
- Meget store doser, selv én enkelt gang, kan føre til kramper, slagtilfælde og pludselig død

VIRKNINGER PÅ LÆNGERE SIGT

- Uhelbredelige skader på blodkar i ørerne og hjernen, højt blodtryk, som fører til hjerteanfald, slagtilfælde og død
- Skader på lever, nyrer og lunger
- Kraftige smerter i brystet
- Svigtende vejrtrækning

- Infektionssygdomme og bylder, hvis stoffet indsprøjtes
- Underernæring, vægttab
- Huller i tænderne i alvorlig grad
- Høre- og føle-hallucinationer
- Problemer med at fungere seksuelt, samt nedsat evne til at få børn eller sterilitet (for både mænd og kvinder)
- Manglende evne til at orientere sig, sløvhed, forvirret udmattelse
- Irritabilitet og humørsvingninger
- Større risiko for at havne i farlige situationer
- Delirium (vrangforestillinger) eller psykose
- Alvorlig depression
- Tilvænnning og afhængighed (selv efter kun en enkelt gang brug)

Børn: De mest uskyldige ofre for crack-kokain

Mest tragisk er det med de ofre, der er babyer, hvor moderen er på crack-kokain under graviditeten. En almennyttig forening i USA, der arbejder med sundhedspleje for gravide og babyer, rapporterer, at brug af kokain enten som pulver eller som crack under graviditeten kan påvirke kvinden og det ufødte barn på mange måder. Gennem de første måneder af graviditeten kan det øge

risikoen for ufrivillig abort. Det kan også forårsage hjertestop hos det ufødte barn og give permanente hjerneskader eller hjerteanfald.

Det Nationale Institut for Stofmisbrug rapporterer, at hvis et barn udsættes for crack kokain under graviditeten, så kan det føre til betydelige problemer for barnet senere i livet.

Jeg lærte at ryge crack-kokain, og lige dér faldt mit liv fuldstændigt fra hinanden. Jeg var ude med nogle personer, som jeg på det tidspunkt betragtede som virkelig nære venner. Forstår I, det er rigtig nok, hvad de siger om crack: Når du tager det første gang, bliver du høj på en måde, som du aldrig bliver igen ... Det ødelagde mig fuldstændigt. Det tog fuldstændigt kontrollen over mig.

Crack-kokain har ødelagt mit omdømme, mit selvværd og min selvrespekt.” – Diane

Crack-kokain: Kort fortalt

Mens brugen af kokablade som rusmiddel kan dateres 3.000 år tilbage, så er crack-kokain, en krystalliseret form af kokain, udviklet under kokainboomet i 1970'erne og blev udbredt op gennem midten af 80'erne.

Ifølge den amerikanske Lægemiddelstyrelse blev der sidst i 1970'erne sendt en kæmpe overflod af kokain ind i USA. Det gjorde, at prisen på stoffet faldt med helt op til 80 %. På grund af de faldende priser på deres ulovlige produkt, lavede pusherne pulveret om til "crack", som var en fast form for kokain, der kunne ryges.

Ved at brække det i små dele, eller "sten", kunne denne form for kokain sælges i mindre portioner, til flere mennesker med større fortjeneste. Det var billigt og nemt at

**Crack-kokain er en pushers drøm:
Man bliver høj lige med det samme og
dem, som bruger det, bliver afhængige
indenfor meget kort tid.**

producere, nemt at bruge og meget indbringende for pusherne.

Fra så tidligt som 1980 dukkede der rapporter op om brug af crack-kokain i Los Angeles, San Diego, Houston og Caribien.

Den største bølge i brugen af stoffet skete under "crack-kokain epidemien" mellem 1984 og 1990, da stoffet spredte sig ud til de amerikanske byer. Crack-kokain epidemien forøgede antallet af amerikanske kokainmisbrugere drastisk. I 1985 steg antallet af folk, der indrømmede, at de tog kokain jævnligt, fra 4,2 millioner til 5,8 millioner.

I slutningen af 1986 kunne man få crack i 28 amerikanske stater. I 1987 var crack tilgængeligt i alle amerikanske stater på nær fire.

Siden da har brugen af stoffet spredt sig til hele Nord- og Sydamerika, ind i Europa og til resten af verden.

I 2002 oplevede England deres helt egen "crack epidemi," da antallet af crack misbrugere, der søgte hjælp, steg med næsten 50 % i forhold til året før. England rapporterede om en 74 % stigning i beslaglæggelsen af crack-kokain under narkorazziaer mellem 2000 og 2006.

Størstedelen af de europæiske crack-kokain misbrugere finder man i tre byer – Hamburg, London og Paris. Men brugen af crack-kokain er også blevet registreret som et markant problem i tre tidligere franske kolonier – Guadeloupe, Fransk Guiana og Martinique – og i nogle byer i Holland.

Hvad pusheren vil fortælle dig

En række teenagere blev spurgt om, hvorfor de begyndte at tage stoffer og 55 % svarede, at det var pga. presset fra deres venner. De ville være seje og populære. Det ved pusheren.

De henvender sig til dig som en ven og tilbyder at "hjælpe" dig med "noget, der vil få dig til at få det godt". Stoffet vil "hjælpe dig til at blive som de andre" eller "til at være sej".

Pusheren, der kun tænker på, hvad han kan tjene, vil sige alt for at få dig til at købe sine stoffer. Han vil sige: "bare du prøver crack en enkelt gang, så vil alt blive i orden, det hele vil forsvinde". De er ligeglade med om stofferne ødelægger dit liv, så længe du bare betaler.

Det eneste de fokuserer på er penge. Tidligere pushere har indrømmet, at de blot så deres kunder som brikker i det store spil.

Få kendsgerningerne om stoffer. Tag dine egne beslutninger.

Sandheden om stoffer

Stoffer er dybest set gift. Den indtagne mængde bestemmer virkningen.

En lille mængde virker som en stimulans (kvikker dig op). En større mængde virker beroligende (sløver dig). En endnu større mængde giver en forgiftning og kan være dødelig.

Dette er sandt for ethvert stof. Kun den mængde, der er nødvendig for at opnå en bestemt virkning, varierer fra stof til stof.

Men mange stoffer har en anden belastende egenskab: de påvirker sindet direkte. De kan forvrænge brugerens opfattelse af, hvad der foregår omkring ham eller hende. Som et resultat af det

kan personens opførsel blive underlig, irrationel, upassende og selvdestruktiv.

Stoffer blokerer alle følelser, både de ønskede og de uønskede. Så imens stofferne kortvarigt hjælper mod smerte, så fjerner de ens evner og årvågenhed og gør ens tankeevne uklar.

Medicin er stoffer, som anvendes med den hensigt at øge eller nedsætte eller ændre noget mht. den måde, din krop fungerer på, i et forsøg på at få den til at fungere bedre. Nogle gange er disse nødvendige. Men de er stadig stoffer: de virker som stimulanser eller beroligende midler, og for meget kan slå dig ihjel. Så hvis du ikke anvender medicin korrekt, kan den være lige så farlig som illegale stoffer.

A black and white photograph of a person with short, spiky hair, seen from behind, sitting on a dirt path. They are looking out over a vast, hazy landscape of rolling hills and mountains. The scene is misty, with the background fading into a light grey. The person is wearing a dark jacket. The overall mood is contemplative and serene.

**Det rigtige at
gøre er at få
kendsgerningerne
og ikke begynde
at tage stoffer
overhovedet.**

HVORFOR TAGER FOLK STOFFER?

Folk tager stoffer, fordi de vil prøve at lave noget om i deres tilværelse.

Her er nogle grunde, unge har givet:

- For ikke at være udenfor
- Som virkelighedsflugt og afslapning
- For ikke at kede sig
- For at virke voksen
- For at gøre oprør
- For at eksperimentere

De tror, at stoffer er en løsning. Men til sidst bliver stofferne problemet.

Måske er det svært at se ens problemer i øjnene, men konsekvenserne af stofmisbrug er altid værre end det problem, man forsøger at løse med stofferne. Det rigtige at gøre er at forstå sine problemer i stedet for at tage stoffer.

REFERENCER

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, *State of the Drug Problem in Europe, 2008*

U.S. Drug Enforcement Agency Fact Sheet on Cocaine

National Institute of Drug Abuse: *NIDA Info Facts: Crack and Cocaine*, April 2008

United Nations Office on Drug and Crime, *World Drug Report 2008*

“Crack Facts & Figures,” Office of National Drug Control Policy, 2008

“Illicit Drug Use During Pregnancy,” March of Dimes

“Research Report Series—Cocaine Abuse and Addiction,” National Institute on Drug Abuse (NIDA)

“Drug and Alcohol Use and Related Matters Among Arrestees 2003,” Zhiwei Zhang, Ph.D., National Opinion Research Center

“Cocaine use among young reaches shocking levels,” thisislondon.co.uk

“Monitoring the Future, Overview of Key Findings 2007,” NIDA

UN Office on Drugs and Crime Annual Report 2008

DEA History Book, 1985-1990

“Crack ‘epidemic’ fuels rise in violent crime,” *The Observer*, 17 Feb 2002

FOTOS:

Cover: DEA/drugs; IFC: Corbis; side 5 og 8: DEA/drugs; side 12: Courtesy Infomagination.org.

Millioner af eksemplarer af dette hæfte er blevet uddelt verden over på 22 sprog. Når der kommer nye stoffer på gaden, og mere information om deres virkninger bliver kendt, bliver hæfterne opdateret og der bliver lavet nye.

Hæfterne bliver udgivet af Foundation for a Drug-Free World, med den danske afdeling: Sig Nej til Stoffer, Sig Ja til Livet, der er en almennyttig medlemsforening med kontor i København.

Foreningen fremstiller undervisningsmaterialer samt rådgiver og koordinerer et internationalt netværk til forebyggelse af stofmisbrug. Netværket arbejder med unge, forældre, lærere, frivillige organisationer og offentlige myndigheder — enhver med interesse i at hjælpe mennesker til et liv uden stofmisbrug.

VIGTIGE KENDSGERNINGER

Dette hæfte er et i en hel serie af hæfter, som indeholder fakta om hash, alkohol, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og methamfetamin, snifning, heroin, LSD og misbrug af receptpligtig medicin. Ved brug af denne information kan læseren beslutte sig til at leve et liv uden stoffer.

For yderligere information eller flere eksemplarer af dette eller andre hæfter i denne serie, kontakt:

Foundation for a Drug-Free World
1626 N. Wilcox Avenue, #1297
Los Angeles, CA 90028 USA
drugfreeworld.org
info@drugfreeworld.org
1-818-952-5260

”Sig Nej til Stoffer, Sig Ja til Livet”
Gl. Kongevej 3E, 1
1610 København V
www.nejtilstoffer.dk
e-mail: info@nejtilstoffer.dk
Tlf.: 33 55 77 70